

شبکه‌های اجتماعی و فعالیت‌های تروریستی

گردآوری و تدوین
معاونت پژوهش و تولید علم

دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

مؤسسه چاپ و انتشارات

۱۳۹۷

عنوان و نام پدیدآور	: شبکه‌های اجتماعی و فعالیت‌های تروریستی / گردآوری و تدوین معاونت پژوهش و تولید علم.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی. مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۸ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: تروریست‌ها - شبکه‌های اجتماعی
موضوع	: Terrorists - Social networks
موضوع	: تروریسم - جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Terrorism - Social aspects
موضوع	: شبکه‌های اجتماعی پیوسته
موضوع	: Online social network
موضوع	: رسانه‌های اجتماعی
موضوع	: Social media
موضوع	: تروریسم رایانه‌ای
موضوع	: Cyberterrorism
موضوع	: امنیت ملی
موضوع	: National security
شناسه افزوده	: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی. معاونت پژوهش و تولید علم
شناسه افزوده	: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی. مؤسسه چاپ و انتشارات
رده‌بندی کنگره	: ۱۷ - ۲۲ ش ۶۴۳
رده‌بندی دیویی	: ۶۳/۳۲۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۶۶۶۴۵

مشخصات:

عنوان: شبکه‌های اجتماعی و فعالیت‌های تروریستی

گردآوری و تدوین: معاونت پژوهش و تولید علم

ناشر: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰-۸۸۸۵-۳۳-۷

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت (چاپ، فتوکپی،

صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.»

تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

تهران: صندوق پستی ۱۴۳۸ - ۱۶۷۶۵

مقدمه نادر

گروه‌های تروریستی و افراط‌گرایانی که به نام مذهب بیش از یک دهه با حمایت آمریکا و دیگر کشورهای غربی - امن تروریسم بر پیکره بشریت چنگ انداخته‌اند، به‌طور مستمر از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی برای رسیدن به مقاصد خود استفاده می‌کنند. رسانه‌های اجتماعی عرصه گسترده‌ای برای گروه‌های تروریستی جهت تأثیرگذاری بر طیف وسیعی از مخاطبان و تغییر نگرش‌ها و تحمیل عقاید افراط‌گرایانه فراهم می‌سازد.

امروزه تروریست‌ها از آخرین نرم‌زارها و دست‌افزارهای رمزگذاری و فناوری مدرن ارتباطی در هدایت شبکه‌های تبادل حوالجات پولی و تأمین مالی عملیات تروریستی خود استفاده می‌کنند. در واقع نسل جدید تروریست‌ها افراط‌گرایان اهمیت وسایل ارتباطی نوین را در نظر داشته و از آن برای تأثیرگذاری بر اذهان و قلب و نیز برای شکل‌گیری، تجدید قوا، سازماندهی و طراحی عملیات استفاده می‌کنند.

کتاب پیش‌رو با عنوان شبکه‌های اجتماعی فعالیت‌های تروریستی، با بررسی بهره‌برداری تروریست‌ها از رسانه‌های اجتماعی پرداخته و ابعاد این مسأله را مورد واکاوی قرار می‌دهد. فصل اول کتاب خوانندگان محترم را با تعریف تروریسم و تفسیر آن در طول تاریخ آشنا ساخته و پیش‌زمینه توسعه رسانه‌های اجتماعی را تبیین می‌نماید. فصل دوم به اقبال و گرایش گروه‌های تروریستی به رسانه‌های اجتماعی و دلایل آن می‌پردازد. این که رسانه‌های اجتماعی چگونه قادرند با انحراف قدرت و نفوذ و تقویت ادراک به تحریک و واکنش مخاطبان بپردازند. رسانه‌های اجتماعی در حقیقت دارای بیشترین وسعت برای

عملیات روانی هستند. از جمله دلایلی که در این فصل درخصوص استفاده گروه‌های تروریستی از شبکه‌های اجتماعی مطرح می‌شود عبارتند از: آنها مجاری محبوب بسیاری از مخاطبان بوده و به سازمان‌های تروریستی اجازه می‌دهند که به بخش بزرگی از مخاطبان دسترسی داشته باشند. و دیگر آنکه این رسانه‌ها کاربر پسند، جذاب و رایگان هستند و اساساً لایه بیشتری برای تحمیل نگرش‌های افراط‌گرایانه برای گروه‌های تروریستی فراهم می‌سازند. فصل سوم دنیای آزاد خبررسانی را بررسی می‌کند و مفاهیمی نظیر آزادی بیان، ابعاد حقوقی و محدودکننده آزادی بیان، ابعاد حقوقی و محدودکننده آزادی بیان، فیلترینگ و مسدود کردن محتوا جزء مباحث این فصل است. نکته کلیدی مدنظر در این بخش ایجاد تعادل بین آزادی بیان، از دست دادن رسانه‌ها و تأمین منافع امنیت ملی می‌باشد. فصل چهارم با عنوان واکنش تروریست‌ها به مآجرای اسنودن این را بیان می‌دارد که افشاگری اسنودن سطح بالایی از واهمه در میان گروه‌های تروریستی ایجاد کرد و آنها را وا داشت که درک بهتری از قدرت‌شناسایی سرویس‌های امنیتی داشته باشند، به‌طوری که مجبور به تغییر رویکردها و تاکتیک‌های ارتباطی و عملیاتی خود شدند. فصل پنجم خشم عمومی و جنگ ملی علیه داعش را مطرح می‌سازد. فصل ششم مقابله با برخی از موانع در تأمین امنیت و نقش رسانه‌های اجتماعی در مواجهه با فعالیت‌های تروریستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. فصل هفتم ۵۵۶ مورد از توثیقات‌های استفاده شده توسط الشباب را مورد بررسی قرار می‌دهد و انگیزه استفاده از تویتر، نحوه تعاملات الشباب از طریق تویتر در حمله‌های تروریستی را به تصویر می‌کشد. فصل هشتم به مفهوم کاریزما و قدرت کاریزما و اهمیت مبلغین کاریزماتیک در جذب پیروان افراط‌گرا در فضای مجاری جهت انجام عملیات‌های تروریستی را مورد بررسی قرار می‌دهد و فصل نهم به نقش اینترنت به عنوان تسهیل‌گر و کاتالیزور در ایجاد عملیات تروریستی و فعالیت‌های افراط‌گرایانه اشاره دارد. استراتژی مبارزه الکترونیک، جذب نیرو، آموزش، تأمین مالی و عناصر عملیاتی در فضای رسانه‌های اجتماعی جزء سرفصل‌های این بخش می‌باشد. فصل دهم مسأله سیاست‌زدگی

اطلاعات در جمعیت حمایت از دیپلماسی را مطرح می‌نماید و این را عنوان می‌دارد که دستکاری اطلاعات و فریبکاری اطلاعاتی با هدف حمایت از دیپلماسی می‌تواند لایه‌های پنهان تروریسم را حمایت کرده و تضعیف امنیت ملی را به دنبال داشته باشد.

رسانه‌های اجتماعی عرصه جدیدی را برای گروه‌های تروریستی فراهم ساخته که دارای قابلیت‌های انکارناپذیر هستند و استفاده مستمر تروریست‌ها از ابزار ارتباطی مانند تویتر، یوتیوب، فیس‌بوک، اینستاگرام و دیگر شبکه اجتماعی همگی بر لزوم هوشیاری و احاطه سریع‌تر بر این فضا اشاره دارد.

ارائه کتاب حاضر در پاسخ به نیازهای پژوهشی جدید و به روز صورت گرفته و حاوی نکات بسیار ارزشمندی برای دانشجویان و کارشناسان حوزه‌های امنیتی و اطلاعاتی می‌باشد. این کتاب برگرفته از یک اثر پژوهشی با عنوان شبکه‌های اجتماعی به مثابه طلایه‌داران نوین تروریسم^۱ و نیز چهار مقاله معتبر دیگر در این زمینه به صورت گردآوری و تدوین تقدیم حضور خوانندگان محترم می‌گردد. امید است خوانندگان عزیز با ارائه نقطه نظرات کارشناسانه خود ما را در ادامه این مسیر یعنی حرکت در جهت صیانت از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تأمین امنیت ملی یاری رسانند.

معاونت پژوهش و تولید علم

^۱. Social Networks as the new frontier of Terrorism.

فهرست مطالب

فصل اول: تروریست به همان دوست فیس بوکی شماست.....	۱۵
پیش زمینه توسعه رسانه های اجتماعی.....	۱۷
توسعه رسانه های اجتماعی.....	۱۷
تروریسم چیست؟ مفهومی در حال تحول یا تنها یک واژه.....	۲۳
انواع تروریسم.....	۲۳
تعریف تروریسم.....	۲۴
درس هایی از تاریخ.....	۲۵
دستیابی به اجماعی در مورد تعریف مدرن از تروریسم.....	۲۸
تمایز: مسیر تعریف؟.....	۳۱
جنگ چریکی یا تروریسم؟.....	۳۱
تروریسم مواد مخدر؛ همان قاچاق مواد مخدر یا تنها عنوانی متفاوت؟.....	۳۳
به سوی یک چارچوب.....	۳۸
تعاریف حقوقی.....	۳۹
مقدمه.....	۳۹
ابزارهای بین المللی.....	۴۰
اصول راگمی و چند جانبه گرایی.....	۴۰
نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در زمینه راهبرد مبارزه با تروریسم.....	۴۱
نتایج اجلاس جهانی.....	۴۲

۴۶	بستر آمریکایی
۴۷	تعاریف پذیرفته شده در سایر حوزه‌های قضایی
۴۸	تروریسم چه چیزهایی نیست؟
۴۸	مقدمه
۴۹	افراط‌گرایی
۵۰	جرائم نفرت پراکنی
۵۱	گشایش افکار
۶۱	فصل دوم: تعلق خاطر تروریسم به رسانه‌های اجتماعی
۶۵	تروریسم و ذاهکار رسانه‌ای
۶۶	کارزار ۱: رسانه بدل
۶۸	شبکه‌های اجتماعی
۷۲	ابراز وجود
۷۲	استدلالات فلسفی در حمایت از آزادی بیان
۷۲	پشتیبانی قانونی از آزادی بیان
۷۲	اصول ژوهانسنبورگ
۷۳	اروپا
۷۴	آمریکا
۷۴	استفاده گروه‌های تروریستی از رسانه‌های اجتماعی
۷۵	رشد حضور آنلاین سازمان‌های تروریستی
۷۶	بسج کردن آنلاین
۷۷	تدوین استراتژی
۸۰	تصویر همه چیز است
۸۲	مراجعه، جذب، پاداش
۸۴	نحوای مبارزاتی: آیا رسمیت یافته است؟

۸۷	شبکه فرماندهی و کنترل.....
۸۸	آیا رسانه‌های اجتماعی جایگزین این انجمن‌ها خواهند شد؟.....
۹۷	فصل سوم: دنیای آزاد خبررسانی.....
۹۸	آزادی خبررسانی.....
۹۹	رد درخواست‌ها توسط دولت.....
۹۹	محدودیت‌های آزادی بیان.....
۹۹	حاشیه شناخت.....
۱۰۰	قوانین محدودکننده آزادی بیان.....
۱۰۱	محتوای توانمندمند و نندت پراکنی.....
۱۰۳	انسداد عمومی.....
۱۰۳	خود قانون‌گذاری.....
۱۰۳	مقدمه.....
۱۰۴	قرار گرفتن وب‌سایت رسانه‌های اجتماع در چارچوب قانونی موجود.....
۱۰۵	شرایط قراردادی.....
۱۰۵	فیلتر نمودن و مسدود کردن محتوا.....
۱۰۸	آیا تعلیق کار می‌کند؟.....
۱۰۸	انداختن ضربه.....
۱۰۸	صلاحیت.....
۱۱۰	اعتماد.....

فصل چهارم: جاسوسی که توییت من را دوست داشت:

۱۱۹	ضد اطلاعات و واکنش تروریست‌ها به اسنودن.....
۱۲۱	حریم خصوصی.....
۱۲۱	اهمیت حریم خصوصی.....

۱۲۱	حریم خصوصی چیست؟
۱۲۲	ارزشمندی حریم خصوصی
۱۲۴	تعادل در حفظ حریم خصوصی
۱۲۴	آیا حریم خصوصی مرده است؟
۱۲۵	نقش بخش خصوصی در حفاظت از حریم خصوصی
۱۲۷	تحت نظر قرار دادن: تاریخچه
۱۲۸	ریشه‌های تحت نظر قرار گرفتن مدرن
۱۲۹	پروژه سپورا
۱۳۰	نشت اسودن
۱۳۲	مفهوم نظارت
۱۳۳	رهگیری
۱۳۳	مشدارهای هدفمند
۱۳۴	داده‌های ارتباطی
۱۳۵	احکام فله‌ای
۱۳۷	زمینه بازی بزرگ‌تر
۱۳۷	محافظان
۱۳۹	اختیارات خارج از RIPA
۱۴۰	آینده نظارت
۱۴۲	خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا
۱۴۴	بازی موش و گربه: واکنش تروریست‌ها
۱۴۴	سیاست‌ها و سیاست‌گذاری‌ها: راهنمای آنلاین مبارزه
۱۴۷	افزایش کمی

فصل پنجم: بیابید بجنگیم

۱۵۹	ضد روایت رسمی
-----	---------------

۱۶۰	ارسال رسمی.....
۱۶۱	ضد روایت.....
۱۶۳	آیا ضد روایت کامیاب بود؟.....
۱۶۴	واکنش جامعه رسانه‌های اجتماعی.....
۱۶۴	مقدمه.....
۱۶۵	خشم عمومی.....
۱۶۵	اخلاقات اساسی محتویات.....
۱۶۶	حساب‌های طنز.....
۱۶۶	وبلاگ‌ها.....
۱۶۶	جنگ سایبری.....
۱۶۶	بازی‌های جنگی.....
۱۶۷	ناشناس‌ها.....
۱۷۱	فصل ششم: امنیت ملی و «بعد چهارم» در «ای‌جی» رسانه‌های اجتماعی.....
۱۷۱	چشم‌انداز رسانه‌ای: چشم‌انداز چند جانبه به هدف رسانه در بعد چهارم.....
۱۷۲	گزارشگری تروریسم: اصول و چارچوب‌های قانونی.....
۱۷۲	نقش دولت در حفاظت از «نظم عمومی».....
۱۷۳	چارچوب حقوقی بین‌المللی.....
۱۷۳	چشم‌اندازی از قانون ضد تروریسم سال ۲۰۰۰ بریتانیا.....
۱۷۳	سقوط بعد چهارم سستی و پیدایش روزنامه‌نگاری شهروندی.....
۱۷۴	بعد چهارم و گزارشگری فعالیت تروریستی.....
	سقوط رسانه‌های سستی و ظهور روزنامه‌نگاری شهروندی:
۱۷۴	در جهانی سرشار از شجاعت.....
۱۷۴	نتیجه‌گیری.....

فصل هفتم: چگونه الشباب در خلال یک تهاجم از توئیتر استفاده می‌کند.....	۱۷۷
روش‌شناسی.....	۱۸۰
ایجاد پایگاه داده.....	۱۸۰
انجام تجزیه و تحلیل.....	۱۸۳
ترکیب.....	۱۸۳
محتوا.....	۱۸۳
مخاطبان مورد نظر.....	۱۸۴
محدبیت.....	۱۸۵
یافته‌ها و بررسی‌ها.....	۱۸۷
مخاطبان مورد نظر.....	۱۸۷
ترکیب‌بندی.....	۱۸۹
پیوندها به وب‌سایت‌های رونر.....	۱۹۰
گفتگوهای توئیتری.....	۱۹۲
استفاده از تصاویر.....	۱۹۵
محتوای تهدیدآمیز و غیر تهدیدآمیز.....	۱۹۷
محتوا.....	۱۹۹
عملکرد.....	۱۹۹
هدف.....	۲۰۱
محتوای سیاسی در برابر اعتقادی.....	۲۰۶
نتیجه‌گیری.....	۲۰۸

فصل هشتم: فراخوانی برای مبارزه: مبلغین کاریزماتیک و اینترنت.....	۲۱۵
رادیکالیزه شدن: رویکردهای پژوهشی.....	۲۱۶
جنبش‌های رادیکال افراطی در بستر تاریخ.....	۲۱۸
قدرت و اقتدار کاریزماتیک.....	۲۲۱

۲۲۳	 نقش مبلغین کاریزماتیک
۲۲۵	 پیش شرط یا محرک‌های رادیکالیزه شدن
۲۲۷	 افراط‌گرایی: عرضه و تقاضا
۲۲۸	 بعد تقاضا
۲۳۰	 بعد عرضه
۲۳۱	 اهمیت فنآوری‌های اطلاعات و ارتباطات
۲۳۳	 اینترنت به عنوان یک بانک مجازی دانش
۲۳۴	 استفاده از اینترنت و رسانه اجتماعی برای پیشبرد سلفی-افراط‌گرایی
۲۳۵	 برون‌سپاری تولید تبلیغات
۲۳۶	 شیوه‌های رادیکالیزه کردن و عضوگیری
۲۳۸	 نتیجه‌گیری

فصل نهم: «مبارزه الکترونیک»: اینترنت، کالیفرنیا، القاعده برای

۲۴۵	 ایجاد ترور در جهان
۲۴۸	 استراتژی «مبارزه الکترونیک»
۲۵۰	 عناصر عملیاتی «مبارزه الکترونیکی»
۲۵۲	 ارتباط اینترنتی برای فعالیت‌های تروریستی
۲۵۳	 تهیج
۲۵۵	 جذب نیرو
۲۵۷	 آموزش
۲۵۸	 تأمین مالی تروریسم
۲۶۰	 عملیات‌های ترور
۲۶۱	 سایر تروریسم
۲۶۱	 نتیجه‌گیری

فصل دهم: کمی‌سازی مفاهیم برجسته مورد بحث در شبکه‌های اجتماعی:

۲۷۱	تحلیل توییت‌های ارسال شده توسط دختران طرفدار داعش.....
۲۷۱	مقدمه.....
۲۷۳	بررسی محتوا.....
۲۷۵	دختران طرفدار داعش.....
۲۷۷	روش.....
۲۷۷	مفاهیم.....
۲۷۸	مجموعه داده‌ها.....
۲۷۹	پیش‌پردازش داده‌ها.....
۲۸۰	نتایج.....
۲۸۰	غلبه مفاهیم مرتبط با محور.....
۲۸۱	رتبه‌بندی فراوانی مفاهیم مختلف.....
۲۸۲	احساسات موجود نسبت به مفاهیم.....
۲۸۴	بحث.....
۲۸۴	نتیجه‌گیری.....